

Näsiänjalosoukko

Tibastpraktbagge
Agrilus integrerrimus

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Näsiänjalosoukko on keskikokoinen, tukevarakenteinen jalosoukko, jonka pituus on 5–7,5 mm. Näsiänjalosoukon selkäpuoli on tumman pronssinvärinen, vihreänhohtoinen ja etuselässä on punertavaa hohdetta. Etuselän takanurkissa ei ole pitkittäisharjuja, mikä on paras lajituntomerkki. Aikuisia tavataan yksinomaan näsiältä, jolle muut jalosoukot eksyvät hyvin harvoin.

Elinympäristö ja levinneisyys

Näsiänjalosoukko elää valoisissa lehdoissa ja hakamailla lämpimissä, auringonpaisteisissa paikoissa. Melko pienetkin aukeat laikut metsän keskellä voivat kelvata elinpaikoiksi. Aikaisemmin parhaita elinympäristöjä olivat laidunnetut, harvapuustoiset hakamaat. Näsiänjalosoukko elää ainoastaan näsiällä. Toukat elävät näsiän tyviosissa, pääasiassa juurissa, sekä kuoren alla että puuaineessa. Niitä tavataan vähintään viiden millimetrin paksuisissa juurissa, toisinaan syvälläkin maanpinnan alapuolella. Aikuisia tavataan näsiän oksilla ja lehdillä. Heikkokuntoisista, kuihtuvista tai osittain kuolleista näsiäpensaista kannattaa etsiä niiden tyviltä maanrajasta ulostuloreikiä. Näsiän puuaineessa ei elä muita hyönteisiä, joten ulostuloreiät tai kuoren alta löytyvät käytävät ovat varmoja merkkejä lajin esiintymisestä. Aikuiset kuoriutuvat kesä-heinäkuussa. Näsiänjalosoukkoa on Suomessa tavattu siellä täällä maan eteläosassa. Pääosa havainnoista on Etelä-Hämeen luonnonmaakunnasta. Vuoden 2000 jälkeen havaintoja on tehty neljällä paikalla.

Nykytila ja uhkatekijät

Näsiänjalosoukko on taantunut metsien puulajisuhteiden muutosten ja avoimien alueiden umpeenkasvun takia sopivien näsiäkasvustojen vähetessä. Samat tekijät uhkaavat lajia edelleen.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan näsiänjalosoukon esiintymispaikoilla säästetään näsiät ja elinympäristö pidetään sopivan avoimena. Laajempia avohakkuita elinpaikoilla ei pitäisi tehdä.

Lähteet

Heliövaara, K., Mannerkoski, I., Muona, J., Siitonen, J. & Silfverberg, H. 2021. Hyppivät ja hohtavat. Suomen sepät, sepikät, rikkasepät ja jalokuoriaiset. Metsäkustannus. 343 s.